

**OBJELODANJIVANJE PODATAKA
PRVE BANKE CG AD PODGORICA
ZA 2016.GODINU**

**(u skladu sa Odlukom o javnom objelodanjivanju podataka
od strane banaka „Sl.list Crne Gore“, br. 2/12)**

Podgorica, maj 2017.

SADRŽAJ:

UVOD	3
1. Finansijski iskazi.....	3
2. Strategija i politike upravljanja rizicima	4
3. Konsolidacija.....	8
4. Sopstvena sredstva	11
5. Potreban kapital i procjena adekvatnosti internog kapitala.....	15
6. Kreditni rizik	19
7. Standardizovani pristup za ponderisanje izloženosti.....	27
8. Rizik druge ugovorne strane	34
9. Operativni rizik.....	34
10. Trajna ulaganja u kapital drugih pravnih lica	34
11. Izloženost riziku kamatne stope iz bankarske knjige.....	36
12. Sekjuritizacija.....	36
13. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika	37

UVOD

U skladu sa Odlukom o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka ("Sl.list Crne Gore" br.02/12), članom 104 Zakona o bankama ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011) i ostalim relevantnim propisima kojim se reguliše poslovanje banaka na teritoriji Crne Gore, Prva banka Crne Gore AD Podgorica objelodanjuje podatke i informacije o svom finansijskom stanju i poslovanju sa stanjem na dan 31.12.2016. godine.

Odluka o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka propisuje koje podatke i informacije o finansijskom stanju i poslovanju banke treba da objave, tj. banke su u obavezi da objave podatke i informacije koje se odnose na:

- finansijske iskaze;
- strategiju i politike upravljanja rizicima;
- konsolidaciju;
- sopstvena sredstva Banke;
- potrebni kapital i procjenu adekvatnosti internog kapitala;
- kreditni rizik;
- standardizovani pristup za ponderisanje izloženosti;
- rizik druge ugovorne strane
- operativni rizik;
- trajna ulaganja u kapital drugih pravnih lica;
- izloženost riziku kamatne stope iz bankarske knjige;
- sekjuritizaciju i
- tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Ovaj dokument ne sadrži zaštićene i povjerljive informacije čije bi javno objelodanjivanje ugrozilo konkurentsku poziciju Banke, kao ni povjerljive informacije koje se odnose na lica koja stupaju u ugovorne odnose sa Bankom čija je povjerljivost obavezujuća za Banku.

1. Finansijski iskazi

(Član 5 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Banka objavljuje skraćenu verziju Finansijskog izvještaja sa mišljenjem spoljnog revizora u skladu sa članom 100, stav 3 Zakona o bankama, dok se puna verzija izvještaja može pogledati na zvaničnoj internet stranici Banke <http://www.prvabankacg.com/>.

2. Strategija i politike upravljanja rizicima

2.1 Strategije i politike upravljanja svim vrstama rizika

(Član 6.1 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Banka je odgovorna da identifikuje rizike kojima je izložena u svom poslovanju i koji imaju uticaj na poslovanje i stabilnost Banke, izvrši procjenu rizika i efikasno i efektivno upravlja rizicima. Identifikovani rizici se procjenjuju, analizirajući njihovu vjerovatnoću i značaj njihovog uticaja na poslovanje i stabilnost Banke, odnosno finansijski rezultat i kapital Banke.

Strategija upravljanja rizicima predstavlja osnovni interni dokument kojim se definiše uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja rizicima u Banci.

U cilju ostvarivanja strateških ciljeva Banke, posebna pažnja je posvećena praćenju i upravljanju svim vrstama rizika sa kojima se Banka suočava.

Preuzimanje određenog nivoa rizika je neophodno za uspješno ispunjenje postavljenih ciljeva, uz konzistentan i efikasan okvir za upravljanje rizicima koji omogućava dalji razvoj Banke.

Osnovna uloga strategije kao komponente upravljanja rizicima je da pronađe najbolje načine za ostvarivanje misije i ciljeva Banke, uvažavajući pri tome principe upravljanja rizicima, definisanje kapaciteta rizika, sklonosti rizicima i rizični profil Banke.

Strategijom se utvrđuju:

- Ciljevi koje Banka želi da ostvari,
- opredjeljenje za poslovne aktivnosti i proizvode koji će biti dominantni u poslovanju Banke,
- očekivani odnos prinosa i rizika za djelove portfolija Banke i ukupnu aktivu,
- opšti kriterijumi i metode koji su relevantni za kreiranje politika i procedura za upravljanje

rizicima.

2.2 Struktura i organizacija funkcije upravljanja rizicima

(Član 6.2 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Za upravljanje rizicima kojima je izložena Banka u svom poslovanju, u prvom redu odgovoran je Odbor direktora Banke.

Odbor direktora ima odgovornost utvrđenu pozitivnim propisima u vezi sa svim aspektima javljanja, identifikacije, mjerenja i upravljanja rizicima kojima je Banka u svom poslovanju izložena.

Odbor je takođe odgovoran za donošenje strategije kojom se Banka opredjeljuje za poslovne aktivnosti i proizvode koji će biti dominantni u poslovanju Banke; za usvajanje strategije, politika, procedura i ostalih dokumenata iz domena upravljanja rizicima; za integrisanje planiranja i upravljanja kapitalom u opštu kulturu Banke o upravljanju rizicima.

Odbor direktora obezbjeđuje da je upravljanje rizicima proporcionalno prirodi, obimu i kompleksnosti poslovanja Banke, da sistem interne kontrole obezbjeđuje adekvatno upravljanje i smanjenje rizika, i da sopstvena sredstva odgovaraju rizičnom profilu Banke.

Odbor direktora je dužan da:

- uspostavi adekvatan sistem upravljanja rizicima koji će omogućiti efikasno ostvarivanje ciljeva akcionara Banke. Optimalan odnos prinosa i rizika se uspostavlja primjenom naučno i empirijski verifikovanih metodologija, tehnika i prakse;
- uspostavi limite u procesu upravljanja rizicima i prati i ocjenjuje performanse menadžmenta u tom procesu;
- prati efikasnost i adekvatnost sistema upravljanja rizicima u kontekstu obaveza u vezi sa Pozitivnim propisima, cijeneći interese akcionara koji su definisani drugim strateskim dokumentima.

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za implementaciju okvira i sistema upravljanja rizicima u poslovnim procesima. Implementacija sistema upravljanja rizicima zavisi od identifikovanja vrsta i izvora rizika, definisanja metodologija mjerenja, praćenja i kontrole rizika, sistema analiza i izvještavanja te usklađenosti i optimizacije svih navedenih procesa.

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za razvoj politika i procedura za upravljanje rizicima kao i odgovarajućih relevantnih metodologija i postupaka za njihovo mjerenje.

U sklopu Sektora upravljanja rizicima formirane su sledeće organizacione službe zadužene za upravljanje, procjenu i mjerenje rizika:

- Služba upravljanja rizicima;
- Služba Kreditne kontrole.

U sklopu Službe upravljanja rizicima formirana su sljedeća odjeljenja zadužena za upravljanje, procjenu i mjerenje rizika:

- Odjeljenje za upravljanje kreditnim rizikom;
- Odjeljenje za upravljanje nekreditnim rizicima.

2.3 Obim i priroda sistema izvještavanja o rizicima i sistema za mjerenje rizika

(Član 6.3 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za sistem izvještavanja sa područja upravljanja rizicima i kapitalom. Izvještavanje se odvija u okviru standardizovanih izvještaja koji se izrađuju na osnovu metodologija za mjerenje i praćenje pojedinih vrsta rizika, te uspostavljene odgovarajuće baze podataka.

2.4 Politike za zaštitu od rizika i ublažavanje rizika i strategije i procesi za kontinuirano praćenje efektivnosti zaštite od rizika i ublažavanja rizika

(Član 6.4 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Pored zakonskih i podzakonskih akata koje propisuje Centralna banka Crne Gore, područje upravljanja rizicima uređeno je i odgovarajućim internim aktima Prve banke CG.

Strategija upravljanja rizicima predstavlja osnovni interni dokument kojim se definiše uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja rizicima u Banci.

Set dokumenata vezanih za **strategiju upravljanja rizicima**:

- Strategija upravljanja rizicima za period 2016-2018;
- Strateški plan kapitala za period 2016.godine do 2018.godine
- Limiti u poslovanju;
- Godišnji plan poslovanja za 2017.godinu;
- Metodologija procesa identifikovanja i ocjene značaja (materijalnosti) rizika;
- Postupak procjenjivanja adekvatnosti internog kapitala.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **kreditnim rizikom**:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom;
- Procedura identifikacije i praćenja lica povezanih sa bankom;
- Procedura naplate potraživanja;
- Kreditna politika
- Procedura odobravanja kredita fizičkim licima;
- Procedura odobravanja plasmana pravnim licima;
- Procedura procjene vrijednosti kolaterala;
- Katalog kolaterala;
- Procedura upravljanja kreditnim rizikom (stres test);
- Tehnike ublažavanja kreditnog rizika;
- Odluka o detaljnoj kategorizaciji viskorporiziranih izloženosti;

- Metodologija utvrđivanja kreditne sposobnosti fizičkih lica;
- Metodologija utvrđivanja kreditne sposobnosti korporativnog klijenta i rizika neispunjenja finansijske obaveze;
- Interna metodologija za individualnu procjenu obezvređivanja i posebnu rezervu za rizike;
- Interna metodologija za obračun kolektivne ispravke vrijednosti za bilansnu aktivu.

Rezidualni rizik:

- Metodologija obračuna potrebnog kapitala za rezidualni rizik (dodatni kapital u skladu sa ICAAP-om)

Rizik koncentracije:

- Metodologija obračuna internog kapitala za rizik koncentracije (dodatni kapital u skladu sa ICAAP-om)

Rizik upravljanja stečenom aktivom:

- Metodologija obračuna internog kapitala za rizik upravljanja stečenom aktivom (dodatni kapital u skladu sa ICAAP-om)

Tržišni rizici:

- Politika upravljanja tržišnim rizicima

Set dokumenata vezanih za upravljanje operativnim rizikom:

- Politika upravljanja operativnim rizikom;
- Procedura upravljanja operativnim rizikom;
- Plan nastavka funkcionisanja poslovnih djelova;
- Plan nastavka funkcionisanja informacione tehnologije (IT);
- Strategija upravljanja kontinuitetom poslovanja;
- Politika upravljanja kontinuitetom poslovanja.
- Strategija sigurnosti informacionog sistema
- Strategija razvoja informacione tehnologije IT

Set dokumenata vezanih za upravljanje **rizikom zemlje**:

- Politika upravljanja rizikom zemlje;
- Procedura upravljanja rizikom zemlje.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **rizikom likvidnosti**:

- Strategija upravljanja rizikom likvidnosti;
- Plan upravljanja likvidnošću;

- Politike i procedure upravljanja rizikom likvidnosti i procjena zahtjeva za internim kapitalom Banke za rizik likvidnosti;
- Procedura za testiranje likvidnosti primjenom stres scenarija;
- Metodologija utvrđivanja stabilnog nivoa depozita po viđenju i oročenih depozita.

Rizik kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke:

- Procedura za upravljanje rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke i metodologija obračuna internog kapitala.

Reputacioni rizik:

- Politika upravljanja reputacionim rizikom;

Set dokumenata vezanih za upravljanje **rizikom usklađenosti**:

- Politika Compliance;
- Procedura Compliance.

3. Konsolidacija

3.1 Naziv banke sa sjedištem u Crnoj Gori koja je obveznik javnog objelodanjanja

(Član 7.1 Odluke o javnom objelodanjanju podataka od strane banaka)

Prva banka Crne Gore AD Podgorica osnovana 1901.godine. sa vlasničkim udjelom od 100% u mikro kreditnoj finansijskoj instituciji Montenegro Investments Credit i vlasničkim udjelom od 100% u First Assets Management, ima kontrolu nad navedenim privrednim subjektima.

Zakon o bankama i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja obavezuju nadređenu banku na izradu konsolidovanih finansijskih izvještaja za bankarsku grupu, osim u slučaju kada je bilans stanja podređenog člana manji od 1% bilansa stanja nadređenog člana.

	Nadređeni član/podređeni član	Bilansna suma 31.12.2016. (EUR)	Bilansna suma podređenog člana u odnosu na bilansnu sumu nadređenog člana
Banka	nadređeni član	376.114.000	
First Assets Management	podređeni član	2.357.365	0,63%
Montenegro Investments Credit	podređeni član	4.153.179	1,10%

Osnovni podaci o zavisnom društvu koje Banka nije konsolidovala:

Zavisno društvo: First Assets Management

Izvršni direktor: Milorad Pavlek

Djelatnost: Kupovina i prodaja vlastitih nekretnina

Osnovni kapital: 2.348.122 EUR

Osnovni podaci o zavisnom društvu koje će Banka konsolidovati:

Zavisno društvo: Montenegro Investments Credit

Izvršni direktor: Predrag Četković

Djelatnost: Ostale usluge kreditiranja

Osnovni kapital: 694.000 EUR

U strukturi sopstvenih sredstava ulaganje u mikro kreditnu instituciju Montenegro Investments Credit je odbitna stavka od sopstvenih sredstava.

Bilans stanja

(000 EUR)

R.BR.	AKTIVA	BANKA	MFI
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod banaka i ostalih depozitnih institucija	114.732	105
1.a.	Novčana sredstva i nekamatonski računi depozita	107.133	105
1.b.	Kamatonski računi depozita	7.599	0
1.c.	Sredstva klijenata iz kastodi poslova	0	0
2.	Aktiva za trgovinu, aktiva raspoloživa za prodaju, izuzev akcija i aktiva koja se vodi po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	5.507	0
2.a.	Aktiva za trgovinu, izuzev akcija	20	0
2.b.	Aktiva raspoloživa za prodaju, izuzev akcija	5.487	0
2.c.	Derivatna, fin. imovina koja se drži radi trgovanja	0	0
2.d.	Derivatna, fin. imovina koja se koristi kao instrument zaštite (fer vrijednost derivata)	0	0
2.e.	HOV koje se vode po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	0	0
3.	Hartije od vrijednosti kupljenje po ugovoru o ponovnoj prodaji	0	0
4.	Kredit i poslovi lizinga	174.551	4.298
4.a.	Minus: Ispravka vrijednosti kredita	11.088	382
4.b.	Kredit i poslovi lizinga, neto rezerve za gubitke	163.463	3.916
5.	Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća	12.466	0
6.	Faktoring i Forfeting	20.424	0
7.	Potraživanja iz kastodi poslova	0	0
8.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	1.120	34
9.	Sredstva namijenjena prodaji	38	0
10.	Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	5.465	0
11.	Ostala aktiva	57.087	185
12.	MINUS: Ispravka vrijednosti ostale aktive (osim pozicije 4.a.)	4.188	86
13.	UKUPNA AKTIVA:	376.114	4.153
	PASIVA		
14.	Depoziti	315.199	0
14.a.	Nekamatonski depoziti	17.073	0
14.b.	Kamatonski depoziti	298.126	0
15.	Hartije od vrijednosti prodane po ugovoru o repkupovini	0	0
16.	Obaveze po osnovu kastodi poslova	0	0

17.	Obaveze po kreditima i emitovanim HOV (pozajmice)	9.876	3.012
17.a.	Kratkoročne pozajmice -manje od jedne godine	0	411
17.b.	Dugoročne pozajmice- preko jedne godine	9.876	2.601
17.c.	Obaveze za emitovane HOV	0	0
18.	Finansijske obaveze koje se vode po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	0	0
19.	Derivatne finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja (fer vrijednost)	0	0
20.	Derivatne finansijske obaveze koje se koriste kao instrumenti zaštite (fer vrijednost)	0	0
21.	Ostale obaveze	9.932	64
22.	Rezerve za kreditne gubitke po vanbilansnim kreditnim izloženostima	300	9
23.	Subordinisani dug i hibridni instrumenti	7.820	0
24.	UKUPNE OBAVEZE:	343.128	3.085
25.	MANJINSKO UČEŠĆE AKCIONARA	0	0
	KAPITAL		
26.	Povlašćene akcije	3.000	0
27.	Obične akcije	52.428	0
28.	Emisione premije	0	0
29.	Neraspoređena dobit / gubitak	-33.122	374
30.	Ostali kapital	10.680	694
31.	UKUPAN KAPITAL: (26. do 30.)	32.986	1.068
32.	UKUPNA PASIVA: (24. + 25. + 31.)	376.114	4.153

Bilans uspjeha

(000 EUR)

R.BR.	POZICIJA	BANKA	MFI
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	13.503	698
2.	Rashodi od kamata i slični rashodi	5.761	147
3.	NETO PRIHODI OD KAMATA (1- 2)	7.742	550
4.	Prihodi od dividendi	0	0
5.	Troškovi obezvrjedjenja	1.594	-16
6.	Troškovi rezervisanja	25	4
7.	Prihodi od naknada i provizija	4.975	67
8.	Rashodi naknada i provizija	2.767	17
9.	NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (7- 8)	2.208	50
10.	Neto dobiti / gubici od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu	216	0
11.	Neto dobiti / gubici od finansijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha	0	0
12.	Neto dobiti / gubici od investicionih HOV	0	0
13.	Promjena fer vrijednosti u računovodstvu zaštite od rizika (hedžing)	0	0
14.	Neto gubici/dobici od kursnih razlika	74	0
15.	Troškovi zaposlenih	4.661	333
16.	Opšti i administrativni troškovi	5.532	287
17.	Troškovi amortizacije	399	22
18.	Ostali rashodi	555	0
19.	Ostali prihodi	2.893	36
20.	OPERATIVNI PROFIT (3+4-5-6+9+10+11+12+13+14-15-16-17-18+19)	367	5
21.	Porez na prihod	199	0
22.	NETO PROFIT/GUBITAK (20 - 21)	168	6

4. Sopstvena sredstva

4.1 Sažete informacije koje sadrže glavne karakteristike svih stavki koje se uključuju u izračunavanje sopstvenih sredstava i njegovih elemenata

(Član 8.1 Odluke o javnom objelodanivanju podataka od strane banaka)

Sopstvena sredstva banke, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka („Sl. List RCG” br. 38/11 i 55/12) čine:

- 1) osnovni elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje osnovnog kapitala;
- 2) dopunski elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje dopunskog kapitala.

Osnovni elementi sopstvenih sredstava banke su:

- 1) uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije;
- 2) naplaćene emisione premije, isključujući emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija;
- 3a) rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu, izdvojene u skladu sa odlukom kojom se propisuju minimalni standardi za upravljanje kreditnim rizikom u bankama;
- 3) rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i drugerezerve);
- 4) neraspoređena dobit iz prethodnih godina za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital, umanjena za porez na dobit i druge očekivane troškove;
- 5) iznos dobiti u tekućoj godini za koju su ispunjeni uslovi propisani Odlukom.

Odbitne stavke pri izračunavanju osnovnog kapitala banke su:

- 1) gubitak iz prethodnih godina;
- 2) gubitak iz tekuće godine;
- 3) nematerijalna imovina u obliku goodwilla, licenci, patenata, zaštitnih znakova i koncesija;
- 4) nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući kumulativne povlašćene akcije;
- 5) nerealizovani gubitak po osnovu vrjednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti;
- 6) pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke;
- 7) iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, utvrđenog posebnim propisom Centralne banke.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital:

- 1) nominalni iznos uplaćenih povlašćenih kumulativnih akcija;

- 2) naplaćene emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija;
- 3) iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive;
- 4) subordinisani dug;
- 5) hibridni instrumenti;
- 6) revalorizacione rezerve za nepokretnosti u vlasništvu banke.

Odbitne stavke pri izračunavanju dopunskog kapitala su:

- 1) stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije;
- 2) potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital.

Subordinisani dug se može uključiti u izračunavanje dopunskog kapitala, ukoliko:

- 1) je dug u cjelosti uplaćen;
- 2) je dug neobezbijeđen, odnosno banka ne garantuje plaćanje po tom dugu sopstvenim jemstvom, hipotekom ili na bilo koji drugi način;
- 3) je, u slučaju stečaja, odnosno likvidacije banke, dug podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjeriocima;
- 4) se dug može koristiti samo za isplatu potraživanja povjerilaca u stečajnom postupku, odnosno postupku likvidacije banke;
- 5) se isplata duga povjeriocima ili otkup od same banke prije dospjeća mogu izvršiti samo:
 - u slučaju pretvaranja subordinisanog duga u akcije, isključujući kumulativne povlašćene akcije,
 - u drugim slučajevima, uz saglasnost Centralne banke, ako isplata duga ne pogoršava pokazatelje adekvatnosti kapitala banke,
- 6) je rok dospjeća duga unaprijed određen i duži od pet godina računajući od dana uplate;
- 7) je o subordinisanom dugu zaključen pismeni ugovor koji pored uslova iz tačkaka 2 – 6 ovog člana, sadrži i napomenu da se subordinisani dug ne može smatrati depozitom.

Odbitne stavke od sopstvenih sredstava banke su:

- 1) direktna ili indirektna ulaganja u drugu banku ili drugu kreditnu ili finansijsku instituciju u iznosu većem od 10 % kapitala tih institucija;
- 2) ulaganje banke u subordinisani dug i hibridne instrumente druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije, u kojoj banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10 % kapitala te institucije;
- 3) ukupni iznos direktnih ili indirektna ulaganja u druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucija u iznosu do 10% njihovog kapitala i ulaganja u subordinisani dug i hibridne instrumente koja nijesu obuhvaćena tačkom 2)

4) direktna ili indirektna ulaganja u akcije društva za osiguranje, društva za reosiguranje ili osiguravajuće holding kompanije u iznosu većem od 10% kapitala tog društva, odnosno kompanije;

5) iznos direktnog ili indirektnog ulaganja u pravno lice koje se bavi nefinansijskom poslovnom aktivnošću koji prelazi 10% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjnja koja se vrše u skladu sa ovim članom odluke;

6) iznos ukupnih direktnih i indirektnih ulaganja u pravna lica koja se bave nefinansijskom poslovnom aktivnošću, koji prelazi 30% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjnja koja se vrše u skladu sa ovim članom odluke;

7) potraživanja od pravnih lica i potencijalne obaveze prema pravnim licima povezanim sa bankom, ako su ta potraživanja ili te potencijalne obaveze uspostavljeni pod uslovima koji su povoljniji u odnosu na uslove koji se primjenjuju prema drugim pravnim licima koja nijesu povezana sa bankom;

8) potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđene akcijama drugih banaka, ili drugih kreditnih ili finansijskih institucija koje se ne kotiraju na priznatim berzama.

9) iznos izloženosti po osnovu sekjuritizacijskih pozicija, koji je u skladu sa dijelom ove odluke kojim se uređuje sekjuritizacija, utvrđen kao odbitna stavka od sopstvenih sredstava.

4.2 Sopstvena sredstva – osnovni, dopunski kapital i odbitne stavke

(Član 8.2, 8.3, 8.4 i 8.5 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000EUR)			
I/A	Osnovni elementi sopstvenih sredstava	Pozicija	Iznos
1.	Uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije	1	55.428
2.	Naplaćene emisije premije, isključujući emisije premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija	2	
3.	Rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve)	3	
3a	Rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu izdvojene u skladu sa odlukom kojom se propisuju minimalni standardi za upravljanjem kreditnim rizikom u bankama	3a	1.362
4.	Neraspoređena dobit iz prethodnih godina za koju je skupština akcionara donijela odlukuda bude uključena u osnovni kapital, umanjena za porez na dobit i druge očekivane troškove	4	
5.	Dobit u tekućoj godini (ukoliko su ispunjeni uslovi iz čl 4 Odluke o adekvatnosti kapitala)	5	
6	Ukupno (pozicije 1+2+3+3a+4+5)	6	56.790
I/B	Odbitne stavke pri izračunu osnovnog kapitala		
1.	Gubitak iz prethodnih godina	7	33.287
2.	Gubitak iz tekuće godine	8	
3	Nematerijalna imovina (goodwill, licence, patenti, zaštitni znakovi, koncesije)	9	93
4	Nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući povlašćene kumulativne akcije	10	
5.	Nerealizovani gubitak po osnovu vrijednosnog uskladjivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti	11	
6.	Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke	12	1.785
7	Iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, utvrđenog posebnim propisom Centralne banke	13	
8	Ukupno (pozicije 7+ 8+9+10+11+12+13)	14	35.165

I/			
C	Osnovni kapital (osnovni elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke, pozicija 6-14)	15	21.625
II/			
A	Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital		
1.	Nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija	16	
2.	Naplaćene emisije premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija	17	
3.	Iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive	18	
4.	Subordinisani dug (za koji su ispunjeni uslovi iz člana 6 Odluke)	19	6.872
5.	Hibridni instrumenti (za koje su ispunjeni uslovi iz člana 7 Odluke)	20	
6.	Revalorizacione rezerve	21	
7.	Ukupno (pozicije 16+17+18+19+20+21)	22	6.872
II/			
B	Odbitne stavke pri izračunu dopunskog kapitala		
1.	Stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije	23	
2.	Potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital	24	
3.	Ukupno (pozicije 23+24)	25	0
II/			
C	Dopunski kapital (dopunski elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke, pozicija 22-25)	26	6.872
II/			
D	Dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva član 8 Odluke	27	6.872
III/			
A	Sopstvena sredstva (osnovni kapital+dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva)prije odbitnih stavki	28	28.497
III/			
B	Odbitne stavke od sopstvenih sredstava		
1.	Direktna ili indirektna ulaganja u drugu banku ili drugu kreditnu ili finansijsku instituciju u iznosu većem od 10% kapitala tih institucija	29	904
2.	Ulaganje banke u subordinisani dug i hibridne instrumente druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u kojoj banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala te institucije	30	
3.	Direktna ili indirektna ulaganja u druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u iznosu do 10% njihovog kapitala i ulaganja u subordinisani dug i hibridne instrumente koja nijesu obuhvaćena tačkom 2 ovog stava ukoliko prelazi 10% iznosa sop	31	
4.	Direktna ili indirektna ulaganja u akcije društva za osiguranje, društva za reosiguranje ili osiguravajuće holding kompanije u iznosu većem od 10% iznosa SSB, prije umanjena koja se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	32	
5.	Iznos direktnog ili indirektnog ulaganja u pravno lice koje se bavi nefinansijskom poslovnom aktivnošću koji prelazi 10% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjena koja se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	33	
6.	Iznos ukupnih direktnih i indirektnih ulaganja u pravna lica koja se bave nefinansijskom poslovnom aktivnošću, koji prelazi 30% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjena koja se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	34	
7.	Potraživanja od pravnih lica i potencijalne obaveze prema pravnim licima povezanim sa bankom, ako su ta potraživanja ili te potencijalne obaveze uspostavljene pod uslovima koji su povoljniji u odnosu na uslove koji se primjenjuju prema drugim licima koja	35	
8.	Potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđene akcijama drugih banaka ili drugih kreditnih ili finansijskih institucija koje se ne kotiraju na priznatim berzama iz Priloga 1 Odluke	36	
9.	Iznos izloženosti po osnovu sekjuritizacijskih pozicija, koji je u skladu sa dijelom ove Odluke kojim se uređuje sekjuritizacija, utvrđen kao odbitna stavka od sopstvenih sredstava.	37	
III/			
C	Ukupno odbitne stavke od sopstvenih sredstava (pozicije 29+30+31+32+33+34+35+36+37)	38	904
IV	Osnovni kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava (pozicija 38)	39	21.173
V	Dopunski kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava (pozicija 38)	40	6.420
VI	Osnovni kapital po potrebi umanjen stav 3 člana 9 Odluke	41	21.173
VII	SOPSTVENA SREDSTVA (Osnovni kapital +Dopunski kapital) (V+VI)	42	27.593

5. Potreban kapital i procjena adekvatnosti internog kapitala

5.1 Sažet opis metodologija koje banka koristi za procjenu adekvatnosti internog kapitala banke i potrebni kapital za pokriće pojedinih vrsta rizika

(Član 9.1., 9.2., 9.3., 9.4. i 9.5. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Cilj postupka za procjenu adekvatnosti internog kapitala (ICAAP) je jasno određivanje i održavanje nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena, odnosno održavanje kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke.

Banka je usvojila Metodologiju procesa identifikovanja i ocjena značaja (materijalnosti) rizika koja je bazirana na ispunjavanju zahtjeva CBCG, definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka („Službeni List Crne Gore“, br. 38/11 i 55/12) i kojom se definiše proces identifikovanja svih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju i ocjene značaja odnosno materijalnosti pojedinačnih rizika.

U skladu sa Metodologijom, Banka je ocjenila materijalno značajne rizike koji utiču na poslovanje Banke:

- **Kreditni rizik** predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka u poslovanju banke zbog dužnikovog neispunjavanja obaveza prema Banci.
- **Rizik koncentracije** je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru ili vrsti rizika, kao što su velike (povezane) individualne izloženosti i značajne izloženosti prema grupama drugih ugovornih strana, vrsti proizvoda, geografskom području, sektoru odnosno grani delatnosti i čiju vjerovatnoću neizmirenja opredjeljuju i zajednički osnovni faktori (sektor, ekonomija, geografsko područje, vrsta proizvoda i dr.), kod kojih zbog povezanosti, a uslijed određenih poremećaja može doći do gubitka.
- **Rizik upravljanja stečenom aktivom** - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke uslijed nepovoljnih tržišnih uslova na tržištu nekretnina, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu nekretnina u vlasništvu Banke.
- **Rizik likvidnosti** predstavlja vjerovatnoću da banka neće moći obezbijediti dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili vjerovatnoću da će banka za izmirivanje dospjelih obaveza morati pribavljati novčana sredstva uz značajne troškove.
- **Operativni rizik** je vjerovatnoća ostvarivanja gubitaka u poslovanju banke, usljed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, uključujući i neadekvatnu informacionu tehnologiju, zbog angažovanja lica izvan banke za obavljanje određenih poslova za banku, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja koji mogu izložiti banku gubitku, uključujući i pravni rizik.
- **Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi** je rizik nastanka gubitka u poslovanju banke usljed promjena kamatnih stopa za stavke bilansa i vanbilansa koje nijesu namijenjene za trgovinu.

5.2 Metodologija obračuna internog kapitala za kreditni rizik

Prilikom mjerenja i procjene kapitala za kreditni rizik, Banka koristi pristup koji proizilazi iz propisa CBCG tj. - standardizovan metod, u skladu sa zahtjevima propisanim Odlukom o adekvatnosti kapitala. Potrebni kapital za kreditni rizik predstavlja rezultat koji se dobija dijeljenjem ukupne rizikom ponderisane aktive Banke sa 10. Izračunavanje rizikom ponderisane aktive Banka vrši u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Paralelno sa ovim pristupom, u cilju procjene dodatnog kapitala za pokriće ukupnog kreditnog rizika, Banka vrši stresno testiranje kreditnog rizika i izdvaja interni kapital u skladu sa rezultatima testa.

5.3 Metodologija obračuna internog kapitala za rizik koncentracije

Banka u skladu sa ICAAP-om, vrši procjenu i mjerenje rizika koncentracije. Banka procjenjuje i mjeri potreban kapital za:

- Rizik koncentracije na strani kredita i
- Rizik koncentracije na strani depozita.

Banka koristi Herfindahl-Hirschman index (HHI) za izračunavanje kapitalnih zahtjeva za rizik koncentracije.

5.4 Metodologija obračuna internog kapitala za rizik upravljanja stečenom aktivom

Banka obračunava iznos Ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za ulaganja banaka u nepokretnosti i osnovna sredstva („Službeni List Crne Gore“, br.24/09, 66/10, 58/11, 61/12, 13/13, 51/13 i 16/15).

Prilikom obračunavanja ukupnog iznosa ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, Banka u obračun uključuje vrijednost te nepokretnosti minimalno u sljedećim procentima: 0%, 30%, 50%, 75%, u zavisnosti od toga koliko je vremena proteklo od dana sticanja nepokretnosti.

Iznos od 5% ukupnog ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, bez obzira da li se tretira odbitnom stavkom pri obračunu ukupnog iznosa sopstvenih sredstava smatra se potrebnim kapitalom za rizik upravljanja stečenom aktivom.

5.5 Metodologija obračuna internog kapitala za rizik likvidnosti

U skladu sa izvršenom internom kategorizacijom, rizik likvidnosti predstavlja tip rizika koji nije kapitalno relevantan i za koji Banka smatra da iako je materijalno značajan ne implicira kapitalnu zaštitu, odnosno Banka kao zaštitu ne koristi kapital već adekvatne i efikasne mjere kontrole i upravljanja rizicima.

Procjena Banke je da nije potrebno izdvajanje kapitala po osnovu izloženosti riziku likvidnosti imajući u vidu specifičnu prirodu rizika likvidnosti kao i efikasan i efektivan sistem internih kontrola koji je dizajniran i implementiran u Banci za upravljanje rizikom likvidnosti.

5.6 Metodologija obračuna internog kapitala za operativni rizik

Za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik Banka koristi jednostavni metod. Potrebni kapital za operativni rizik izračunava se tako što se osnovica za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik, pomnoži sa koeficijentom 0,15 i dobijeni iznos uveća za 25%. Osnovicu za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik predstavlja prosjek neto kamatonosnih i neto nekamatonosnih prihoda za tri prethodne uzastopne poslovne godine.

S obzirom da Banka potreban kapital za operativni rizik računa po jednostavnoj metodi, koja je ujedno i najkonzervativnija što dovodi do toga da je kapitalni zahtjev za operativni rizik drugi po veličini u Banci odmah nakon kreditnog, to Banka smatra da je obračunati potreban kapital adekvatan rizičnom profilu Banke.

5.7 Metodologija obračuna internog kapitala za tržišne rizike

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, izračunava potrebni kapital za tržišne rizike. Potrebni kapital za tržišne rizike predstavlja zbir potrebnog kapitala za:

- 1) pozicijske rizike (cjenovni i rizik kamatne stope);
- 2) devizni rizik.

S obzirom da devizni rizik nije prepoznat kao materijalno značajan Banka ne izdvaja dodatni kapital za ovaj rizik.

5.7.1 Metodologija obračuna internog kapitala za rizik kamatne stope iz bankarske knjige

Prilikom obračuna internog kapitala u procesu ICAAP-a Banka koristi rezultate stres testiranja primjenom kamatnog šoka na godišnji neto prihod od kamata.

Potreban interni kapital za rizik kamatne stope predstavlja 10% prosječne negativne promjene u godišnjem neto prihodu od kamata primjenom kamatnog šoka za poslednja četiri kvartala.

PROCJENA INTERNOG KAPITALA

(000 EUR)

Rizični profil	Regulatorni zahtjevi za kapitalom	Dodatni kapital u skladu sa ICAAP-om	Ukupan kapital
STUB 1	22.556	2.938	25.594
Kreditni rizik	20.070	2.938	23.108
Operativni rizik	2.005		2.005
Tržišni rizik	140		140
Rizik zemlje	341		341
STUB 2			
Rizici koji nijesu u potpunosti obuhvaćeni Stubom 1	0	0	0
Rezidualni rizik (CRM)		0	0
Rizik sekjuritizacije			0
Rizici iz Stuba 2	0	1.513	1.513
Rizik kamatne stope iz bankarske knjige		174	174
Rizik koncentracije		668	668
Ostali značajni rizici			0
Rizik likvidnosti			0
Strateški rizik			0
Reputacioni rizik			0
Ostali rizici		671	671
Eksterni faktori			0
Ukupno	22.556	4.451	27.107

6. Kreditni rizik

6.1 Definicije dospjelih nenaplaćenih potraživanja i nekvalitetne aktive (aktiva klasifikovana u kategoriju "C" ili niže)

(Član 10.1. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Dospjela nenaplaćena potraživanja su sva potraživanja koja nisu naplaćena o roku dospjeća, bez obzira koliko je prošlo od tog roka.

Pod nekvalitetnim kreditom, u smislu Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama ("Sl. list Crne Gore", 22/12 i 55/12 i 57/13), smatra se kredit koji je banka primjenom kriterijuma za klasifikaciju aktive iz ove odluke, klasifikovala u klasifikacionu kategoriju „C“, „D“ ili „E“.

6.2 Opis metoda usvojenih za utvrđivanje rezervacija za potencijalne kreditne gubitke/isppravki vrijednosti

(Član 10.2. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Utvrđivanje kvaliteta aktive vrši se u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama ("Sl. list Crne Gore", 22/12 i 55/12 i 57/13).

Na osnovu gore navedenog, krediti i druga aktiva izložena riziku klasifikuju se u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje se procjenjuje da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene,
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) – u koju se klasifikuju stavke za koje postoji niska vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali koje zahtijevaju posebnu pažnju, jer bi potencijalni rizik ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu naplate,
- kategorija C (substandardna aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu,
- kategorija D (sumnjiva aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna i
- kategorija E (gubitak) – u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu.

Iznos rezerve za potencijalne gubitke nije predviđen za plasmane Banke klasifikovane u kategoriju A. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom procenata od 2% do 7% na plasmane klasifikovane u kategoriju B, od 20% do 40% na plasmane kategorije C, 70% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama ("Sl. list Crne Gore", 22/12 i 55/12 i 57/13) i internom politikom Banke, minimalno kvartalno Banka procjenjuje da li postoji objektivan dokaz obezvređenja vrijednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Smatra se da su finansijsko sredstvo, ili grupa sredstava, obezvrijeđeni samo ako postoje objektivni dokazi obezvređenja koji proizilaze iz jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva i taj događaj (ili događaji) utiče na procijenjene buduće novčane tokove gotovine koji se pouzdano mogu procijeniti.

Objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednost finansijskog sredstva ili grupe sredstava, uključuju:

- značajne finansijske teškoće emitenta ili dužnika;
- kršenje/nepoštovanje ugovora, kao što je neispunjenje obaveza ili kašnjenja u plaćanju kamate ili glavnice;
- izmjena inicijalno ugovorenih uslova otplate kredita (restrukturiranje)
- velika vjerovatnoća bankrota ili druge finansijske reorganizacije zajmoprimca i dr.

Banka najmanje tromjesečno procjenjuje kvalitet aktive, utvrđuje da li postoji objektivni dokaz o obezvređenju stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki i obračunava adekvatni iznos tog obezvređenja, odnosno vjerovatnog gubitka. Banka vrši procjenu obezvređenja na dva nivoa: individualnom i kolektivnom.

Banka vrši individualnu procjenu ispravke vrijednosti za pojedinačnu transakciju, ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja. Izloženost se smatra značajnom kada ukupna bruto izloženost prema neizmirenom iznosu transakcije, iznosi EUR 50.000 ili više.

Nivo obezvređenja plasmana se utvrđuje na osnovu projektovanih novčanih tokova koji će biti naplaćeni po osnovu ugovora sa klijentom, uzimajući u obzir istorijske podatke kreditne sposobnosti klijenta, uz razumijevanje postojećih i budućih poslovnih planova klijenta, ostvarivu vrijednost kolaterala, vremenske rokove za realizaciju kolaterala i dr. Upoređivanjem sadašnje vrijednosti očekivanih novčanih tokova sa nominalnom vrijednošću potraživanja utvrđuje se nivo obezvređenja plasmana.

Banka vrši procjenu obezvređenja na kolektivnoj osnovi za potraživanja:

1. za koja pri procjeni na pojedinačnoj osnovi utvrdi da ne postoji objektivni dokaz o obezvređivanju, odnosno ako procjenom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvređivanja bilansne aktive, odnosno iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki;
2. koja ne predstavljaju pojedinačno značajna potraživanja.

Prilikom kolektivne procjene obezvređenja odvojeno se analiziraju homogene grupe kredita (buckets), koje predstavljaju krediti i plasmani sa sličnim karakteristikama i rizičnim profilom. Kolektivno obezvređenje se vrši na osnovu migracionih matrica. Banka izračunava migracionu matricu na bazi istorijskih kretanja izloženosti,

odnosno posmatranog portfolia između bucket-a za posljednje 3 godine, odnosno 36 meseci, kako bi se obezbijedilo da je obuhvaćen cijeli ekonomski ciklus i da su izračunati realni procenti ispravki vrijednosti, na osnovu % vjerovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) i % gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD) za svaku grupu potraživanja (proizvoda).

6.3 Ukupan iznos izloženosti nakon računovodstvenog prebijanja i bez uzimanja u obzir efekata tehnika ublažavanja kreditnog rizika, kao i prosječan iznos izloženosti tokom izvještajnog perioda, razvrstan prema različitim kategorijama izloženosti

(Član 10.3. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

R.b r.	Vrsta izloženosti	Prosječna neto izloženost u 2016.godini	Ukupna neto izloženost na 31.12.2016.
1.	Banke, rezidenti	455	265
2.	Banke, nerezidenti	6.771	6821
3.	Ostale finansijske institucije, rezidenti	767	2.962
4.	Ostale finansijske institucije, nerezidenti	0	0
5.	Ostale depozitne institucije, rezidenti	0	0
6.	Ostale depozitne institucije, nerezidenti	0	0
7.	Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, rezidenti	0	0
8.	Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, nerezidenti	0	0
9.	Privatni fondovi, rezidenti	0	0
10.	Fondovi, nerezidenti	0	0
11.	Privredna društva u državnom vlasništvu	3.084	824
12.	Privredna društva u privatnom vlasništvu	86.367	87.781
13.	Preduzetnici	119	121
14.	Javne službe jedinica lokalne samouprave	298	238
15.	Privredna društva - nerezidenti	139	139
16.	Vlada Crne Gore	2.500	6.000
17.	Jedinice lokalne samouprave	0	0
18.	Drugi korisnici sredstava iz Budžeta Crne Gore	0	0
19.	Regulatorne agencije, rezidenti	0	0
20.	Regulatorne agencije, nerezidenti	0	0
21.	Državni fondovi	0	0
22.	Nevladine i druge neprofitne organizacije, rezidenti	118	128
23.	Nevladine i druge neprofitne organizacije, nerezidenti	0	0
24.	Fizička lica, rezidenti	63.714	63.612
25.	Fizička lica, nerezidenti	903	749
26.	Kreditne kartice, fizička lica, rezidenti	1.446	1.375
27.	Kreditne kartice, fizička lica, nerezidenti	6	6
28.	Kreditne kartice, ostali, rezidenti	0	0
29.	Kreditne kartice, ostali, nerezidenti	0	0
30.	Ostalo	21.206	20.424
	Ukupno:	187.890	191.445
31.	Kamatna potraživanja i ispravka vrijednosti kamatnih potraživanja	5.559	5.164
32.	Vremenska razgraničenja kamata i naknada i ispravka vrijednosti	349	425
	UKUPNO:	193.797	197.034

Neto izloženost: razlika bruto izloženosti i Ispravke vrijednosti

Ukupna neto izloženost: Suma pozicija 2. i 3. iz BS (Kreditni i potraživanja od banaka i Kreditni i potraživanja od klijenata).

6.4 Podjela izloženosti po geografskim područjima, razvrstanih na značajna područja prema značajnim kategorijama izloženosti banke (regioni, opštine i sl.), a po potrebi i detaljnije razrađenih

(Član 10.4. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

R.br.	Opština	Neto izloženost	Neto izloženost (%)
1.	Podgorica	126.378	64,14%
2.	Nikšić	12.882	6,54%
3.	Bar	6.264	3,18%
4.	Kotor	4.523	2,30%
5.	Budva	2.475	1,26%
6.	Bijelo Polje	2.074	1,05%
7.	Ulcinj	1.327	0,67%
8.	Berane	1.827	0,93%
9.	Rožaje	1.636	0,83%
10.	Tivat	2.226	1,13%
11.	Danilovgrad	1.889	0,96%
12.	Herceg Novi	1.110	0,56%
13.	Pljevlja	2.045	1,04%
14.	Cetinje	1.391	0,71%
15.	Žabljak	222	0,11%
16.	Plav	169	0,09%
17.	Andrijevica	23	0,01%
18.	Kolašin	118	0,06%
19.	Mojkovac	14	0,01%
20.	Šavnik	6	0,00%
21.	Plužine	3	0,00%
22.	Ostalo*	28.431	14,43%
UKUPNO:		197.034	100,00%

Pozicije 1-21: Krediti, minusi i kartice razvrstani po opštinama

Ostalo*: Sredstva i depoziti kod banaka, faktoring, potraživanja banke po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama, vremenska razgraničenja.

(000 EUR)

R.br.	Naziv regiona	Neto izloženost	Učešće
1.	Centralni dio	142.539	72,34%
2.	Sjeverni dio	8.138	4,13%
3.	Južni dio	17.926	9,10%
4.	Ostalo*	28.431	14,43%
UKUPNO:		197.034	100,00%

Pozicije 1-3: Krediti, minusi i kartice razvrstani po regionima

Ostalo*: Sredstva i depoziti kod banaka, faktoring, potraživanja banke po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama, vremenska razgraničenja.

6.5 Podjela izloženosti prema vrsti djelatnosti ili tipovima drugih ugovornih strana, razvrstana na kategorije izloženosti, a po potrebi i detaljnije razrađenih

(Član 10.5. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

R.br.	Djelatnost	Neto izloženost
I	Pravna lica - rezidenti	98.360
1.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1.195
2.	Vađenje rude i kamena	3.561
3.	Prerađivačka industrija	15.433
4.	Snabdijevanje vodom	70
5.	Građevinarstvo	780
6.	Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	24.802
7.	Saobraćaj i skladištenje	2.490
8.	Usluge pružanja smještaja i ishrane	7.793
9.	Informisanje i komunikacije	518
10.	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3.810
11.	Poslovanje nekretninama	88
12.	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.128
13.	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.280
14.	Obrazovanje	168
15.	Zdravstvo i socijalna zaštita	182
16.	Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	1.191
17.	Ostale uslužne djelatnosti	171
II	Fizička lica - rezidenti	64.987
III	Nerezidenti	28.098
IV	Kamatna potraživanja i ispravka vrijednosti kamatnih potraživanja	5.164
V	Vremenska razgraničenja kamata i naknada i ispravka vrijednosti	425
	UKUPNO:	197.034

6.6 Podjela svih izloženosti prema preostalom dospjeću, razvrstanih prema kategorijama izloženosti, a po potrebi i detaljnije razrađenih

(Član 10.6. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

R.b r.	Vrsta izloženosti	Depoziti po vidjenju	Do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Neto izloženo st
1.	Banke, rezidenti	265	0	0	0	0	265
2.	Banke, nerezidenti	6.821	0	0	0	0	6.821
3.	Ostale finansijske institucije, rezidenti		0	0	0	2.962	2.962
4.	Ostale finansijske institucije, nerezidenti		0	0	0	0	0
5.	Ostale depozitne institucije, rezidenti		0	0	0	0	0
6.	Ostale depozitne institucije, nerezidenti		0	0	0	0	0
7.	Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, rezidenti		0	0	0	0	0
8.	Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, nerezidenti		0	0	0	0	0
9.	Privatni fondovi, rezidenti		0	0	0	0	0
10.	Fondovi, nerezidenti		0	0	0	0	0
11.	Privredna društva u državnom vlasništvu		262	0	0	562	824
12.	Privredna društva u privatnom vlasništvu		3.324	6.993	26.849	50.615	87.781
13.	Preduzetnici		21	2	22	76	121
14.	Javne službe jedinica lokalne samouprave		0	0	70	168	238
15.	Privredna društva - nerezidenti		139	0	0	0	139
16.	Vlada Crne Gore		0	6.000	0	0	6.000
17.	Jedinice lokalne samouprave		0	0	0	0	0
18.	Drugi korisnici sredstava iz Budžeta Crne Gore		0	0	0	0	0
19.	Regulatorne agencije, rezidenti		0	0	0	0	0
20.	Regulatorne agencije, nerezidenti		0	0	0	0	0
21.	Državni fondovi		0	0	0	0	0
22.	Nevladine i druge neprofitne organizacije, rezidenti		0	102	5	21	128
23.	Nevladine i druge neprofitne organizacije, nerezidenti		0	0	0	0	0
24.	Fizička lica, rezidenti		2.723	2.695	4.411	53.783	63.612
25.	Fizička lica, nerezidenti		137	116	426	70	749
26.	Kreditne kartice, fizička lica, rezidenti		538	291	513	33	1.375
27.	Kreditne kartice, fizička lica, nerezidenti		5	1	0	0	6
28.	Kreditne kartice, ostali, rezidenti		0	0	0	0	0
29.	Kreditne kartice, ostali, nerezidenti		0	0	0	0	0
30.	Ostalo		41	0	20.383	0	20.424
	Ukupno:	7.086	7.190	16.200	52.679	108.290	191.445
31.	Kamatna potraživanja i ispravka vrijednosti kamatnih potraživanja	5.164					5.164
32.	Vremenska razgraničenja kamata i naknada i ispravka vrijednosti	426					425
	UKUPNO:	12.676	7.190	16.200	52.679	108.290	197.034

6.7 Iznosi za sve vrste djelatnosti koje banka odredi kao materijalno značajne, ili za sve tipove druge ugovorne strane koje banka odredi kao materijalno značajne – stanje nekvalitetne aktive i obračunatih rezervacija / ispravki vrijednosti

(Član 10.7. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

R.br.	Značajne privredne djelatnosti	Stanje nekvalitetne aktive-bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Učešće ispravke vrijednosti	Neto izloženost
1.	Građevinarstvo	10.493	2.247	21,41%	8.246
2.	Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	3.375	449	13,29%	2.926
3.	Prerađivačka industrija	3.109	1.413	45,46%	1.696
4.	Saobraćaj i skladištenje	10.818	1.850	17,10%	8.968
5.	Usluge pružanja smještaja i ishrane	1.276	19	1,47%	1.257
	UKUPNO:	29.070	5.977	20,56%	23.093

Nekvalitetna aktiva: Bilansna aktiva klasifikovana u C,D i E.

U bruto izloženost uključena i naknada po kreditima koja se u BS Banke nalazi u okviru pozicije Ostala finansijska potraživanja.

6.8 Iznosi nekvalitetne aktive i dospjelih nenaplaćenih potraživanja, posebno iskazane, podijeljene na značajna geografska područja, uključujući, ako je to moguće, rezervacije/ispravke vrijednosti za svako geografsko područje

(Član 10.8. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

R.br.	Naziv regiona	Stanje nekvalitetne aktive-bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Učešće ispravke vrijednosti	Neto izloženost
1.	Centralni dio	48.881	10.798	22,09%	38.083
2.	Sjeverni dio	938	569	60,66%	369
3.	Južni dio	1.139	596	52,30%	544
	UKUPNO:	50.959	11.963	23,48%	38.995

Nekvalitetna aktiva: Bilansna aktiva klasifikovana u C,D i E.

U bruto izloženost uključena i naknada po kreditima koja se u BS Banke nalazi u okviru pozicije Ostala finansijska potraživanja.

(000 EUR)

R.br.	Naziv regiona	Nedospjela potraživanja-bruto izloženost	Dospjela nenaplaćena potraživanja-bruto izloženost	Ukupna potraživanja-bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Učešće ispravke vrijednosti	Neto izloženost
1.	Centralni dio	125.291	28.183	153.474	10.897	7,10%	142.578
2.	Sjeverni dio	8.113	681	8.794	655	7,44%	8.140
3.	Južni dio	17.604	1.051	18.656	728	3,90%	17.927
4.	Ostalo*						28.426
	UKUPNO:	151.009	29.916	180.924	12.279	6,79%	197.071

Pozicije 1-3: Krediti, minusi i kartice razvrstani po regionima

U bruto izloženost uključena i naknada po kreditima koja se u BS Banke nalazi u okviru pozicije Ostala finansijska potraživanja.

Ostalo*: Sredstva i depoziti kod banaka, faktoring, potraživanja banke po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama, vremenska razgraničenja.

6.9 Promjene u rezervacijama/ispravkama vrijednosti i rezervacija/ispravki vrijednosti za nekvalitetnu aktivu

(Član 10.9. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

Opis	Početno stanje na dan 31.12.2015.	Povećanje/Smanjenje u 2016.god.	Završno stanje na dan 31.12.2016.
Ispravka za nekvalitetnu aktivu	12.667	-703	11.963

7. Standardizovani pristup za ponderisanje izloženosti

(Član 11.1, 11.2, 11.3, 11.4 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Komitenti Banke nemaju dodjeljene kreditne rejtinge od strane priznatih eksternih rejting agencija i izvoznih kreditnih agencija, pa stoga ponderisanje potraživanja od ovih komitenata vrši se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala izračunava potrebni kapital za kreditni rizik primjenom standardizovanog metoda.

U tabeli ispod dat je obračun ponderisane bilansne aktive (tabele PBA, PVB) :

Obrazac PBA- Izvještaj o ponderisanoj bilansnoj aktivi

(000 EUR)

Naziv potraživanja	Bruto izloženosti	Rezervacije (veći iznos ili obračunate rezervacije ili ispravke vrij.)	Iznos izloženosti	Rizikom ponderisani iznos izlož.	Pozicija
	1	2	3=1-2	4	5
Ponder 0%					
1	Izloženost prema Evropskoj centralnoj banci		0	0	1
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 1		0	0	2
3	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 0 i 1		0	0	3
4	Izloženost prema centralnoj vladi u Crnoj Gori i CBCG	45.953	0	45.953	4
5	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama (član 25 Odluke o adekvatnosti kapitala) - u daljem tekstu: Odluka		0	0	5
6	Izloženost prema međunarodnim organizacijama (član 26 Odluke)		0	0	6
7	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	84.243	0	84.243	7
8	Zlatne poluge koje se nalaze u trezoru banke ili su deponovane na drugom mjestu kao obezbjeđenje za obaveze banke		0	0	8
9	Izloženosti koje su predmet kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0% (član 102 stav 1, član 103 tačka 1, član 104 Odluke)	6.295	0	6.295	9
10	Dio izloženosti koji je pokriven prizatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0% u skladu sa članom 119 Odluke		0	0	10

Ponder 10%						
1	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 1			0	0	11
2	Izloženosti koje su predmet kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 10% (član 102 stav 2, član 103 tačka 2 Odluke)			0	0	12
Ponder 20%						
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2			0	0	13
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2			0	0	14
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1	912	0	912	182	15
4	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1,2 ili 3	5.906	0	5.906	1.181	16
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca (ili ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, ukoliko je veći)	78	1	77	15	17
6	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 2			0	0	18
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 1			0	0	19
8	Kratkoročne izloženosti prema institucijama i privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1 (član 51 Odluke)			0	0	20
9	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1 (član 52 Odluke)			0	0	21
10	Izloženosti pozicija u sekuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 1 (član 154 Odluke)			0	0	22
11	Gotovina na putu			0	0	23
12	Dio izloženosti koji je obezbijeden do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 20%			0	0	24
13	Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 20% u skladu sa članom 119 Odluke			0	0	25

Ponder 35%						
1	Izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima za koje su ispunjeni uslovi iz člana 37 Odluke	20.090	262	19.828	6.940	26
2	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet stambena nepokretnost ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 37 stav 2 Odluke			0	0	27
Ponder 50%						
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3			0	0	28
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3			0	0	29
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeaća dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 ili 3			0	0	30
4	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeaća do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 ili 5	3	0	3	1	31
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeaća dužim od tri mjeseca (ili ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, ukoliko je veći)	3.494	56	3.438	1.719	32
6	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2			0	0	33
7	Izloženosti obezbijeđene hipotekom ili fiducijom na poslovnoj nepokretnosti u Crnoj Gori do 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti (član 38 stav 1 tačka 1 Odluke)	25.367	533	24.834	12.417	34
8	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet poslovna nepokretnost do 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 38 stav 3 Odluke			0	0	35
9	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji su obezbijeđeni nepokretnostima iz člana 35 stav 1 tačka 1 i 2 Odluke, za koje su ispunjeni uslovi iz člana 42 stav 4	12.744	10.700	2.044	1.022	36
10	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 3			0	0	37
11	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2(član 51 Odluke)			0	0	38
12	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2(član 51 Odluke)			0	0	39

13	Izloženosti koje su u potpunosti obezbijedene hipotekom ili fiducijom nad poslovnim nepokretnostima na teritoriji zemalja članica EU (dijelu izloženosti utvrđenom u skladu sa članom 39 Odluke)			0	0	40
14	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 (član 52 Odluke)			0	0	41
15	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 (član 154 Odluke)			0	0	42
16	Dio izloženosti koji je obezbijeden do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 50%			0	0	43
17	Dio izloženosti koji je pokriven priznom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 50% u skladu sa članom 119 Odluke	3.810	110	3.700	1.850	44
Ponder 75%						
1	Izloženost prema fizičkim licima, malim i srednjim preduzećima (ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 34 Odluke)	41.494	3.137	38.356	28.767	45
Ponder 100%						
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 i 5			0	0	46
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5 i 6			0	0	47
3	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, za koje banka ne koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije ili izvozne kreditne agencije			0	0	48
4	Izloženost prema javnim državnim tijelima iz člana 24 stav 2 Odluke			0	0	49
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 ili 5			0	0	50
6	Učešće banke u kapitalu ili ulaganje u druge elemente sopstvenih sredstava druge kreditne institucije ukoliko ne predstavlja odbitnu stavku sopstvenih sredstava (član 31 Odluke)			0	0	51
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 ili 4			0	0	52
8	Izloženost prema privrednim društvima za koje ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije pod uslovima iz člana 32 stav 2 Odluke			0	0	53
9	Izloženosti obezbijedene hipotekom ili fiducijom na poslovnoj nepokretnosti u Crnoj Gori koja prelazi 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti (član 38 stav 1 tačka 2 Odluke)	8.034	437	7.597	7.597	54
10	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet poslovna nepokretnost koja prelazi 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 38 stav 3 Odluke			0	0	55
11	Ostale izloženosti obezbijedene nepokretnostima (koje ne ispunjavaju uslove za razvrstavanje u neku od kategorija iz člana 35, stava 1, tačka 1 i 2)	16.313	465	15.848	15.848	56

12	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji nijesu obezbijeđeni kolateralom, ukoliko izdvojene rezerve za potencijalne kreditne gubitke prelaze 20% neobezbijeđenog dijela ukupne izloženosti	17.220	14.618	2.602	2.602	57
13	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji su obezbijeđeni nepokretnostima iz člana 35 stav1 tačka 1 i 2 Odluke umanjenim za rezervacije za potencijalne gubitke (član 42 stav 3 Odluke)	1.051	74	978	978	58
14	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 4			0	0	59
15	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 (član 51 Odluke)			0	0	60
16	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 (član 51 Odluke)			0	0	61
17	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 ili 4 (član 52 Odluke)			0	0	62
18	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije (član 52 stav1 tačka 2 Odluke)			0	0	63
19	učešće u kapitalu drugih pravnih lica pravnih lica i ostalim kapitalnim ulaganjima, isključujući ulaganja koja predstavljaju odbitnu stavku pri izračunavanju sopstvenih sredstava banke (član 58 Odluke)	4.581	470	4.112	4.112	64
20	Materijalna imovina (zemljište, zgrade, oprema, avansi za materijalnu imovinu i materijalnu imovinu u pripremi (Član 62 Odluke)	46.800	28	46.772	46.772	65
21	Izloženosti za koje drugim odredbama ove odluke nije propisan način primjene pondera rizika član 63 Odluke)	44.354	10.934	33.421	33.421	66
22	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 (član 154 Odluke)			0	0	67
23	Dio izloženosti koji je obezbijeđen do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 100%			0	0	68
24	Dio izloženosti koji je pokriven priznom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 100% u skladu sa članom 119 Odluke			0	0	69
Ponder 150%						
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	70
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 7			0	0	71
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	72
4	Izloženost prema administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	73
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa			0	0	74

	izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6					
6	Izloženost prema administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	75
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 5 ili 6			0	0	76
8	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji nijesu obezbijeđeni kolateralom, ukoliko izdvojene rezervacije za potencijalne kreditne gubitke ne prelaze 20% neobezbijeđenog dijela ukupne izloženosti	246	17	229	343	77
9	Visokorizične izloženosti u skladu sa članom 43 i 44 Odluke			0	0	78
10	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5, ili 6 (član 51 Odluke)			0	0	79
11	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5, ili 6 (član 51 Odluke)			0	0	80
12	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 5 ili 6 (član 52 Odluke)			0	0	81
13	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove povezanih sa visokim rizikom (član 52, stav 2 Odluke)			0	0	82
Ponder 350%						
1	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 (član 154 Odluke)			0	0	83
UKUPNO PONDERISANA BILANSNA AKTIVA		388.988	41.841	347.147	165.767	84

Obrazac PVB - Izvještaj o ponderisanim vanbilansnim stavkama

(000) EUR

R. br.	Vrsta vanbilansnih stavki	Bruto izloženost						Rezervacije (veći iznos ili obracunate rezervacije ili rezerve za vanbilans)						Iznos izloženosti						Faktor konverzije	Iznos izloženosti nakon primjene faktora konverzije						Iznos nakon primjene odgovarajućih pondera i rika						UKUPNO	Pozicija					
		0%		20%		50%		0%		20%		50%		0%		20%		50%			0%		20%		50%														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		19	20	21	22	23														
Nizak rizik		1						2						3=1+2							5=3*4						6=5* pojedinačni ponderi						7=ukupno 6						
1.	Neiskorišteni kreditni aranžmani (ugovori o kreditu, kupovini hartija od vrijednosti, izdavanju garancija ili akcepti) koji se mogu bezuslovno opozvati u svakom trenutku bez prethodnog obavještanja, ili daju mogućnost automatskog otkaza zbog pogoršanja kreditne sposobnosti korisnika kredita																			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
2.	Besuslovno opozive kreditne linije odobrene stanovištvu (kreditne kartice, prekoračenja na računu) za koje ugovoreni uslovi dozvoljavaju banci da ih u potpunosti opozove (bezuslovno opozive kreditne linije)																			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
3.	Izloženosti koje su predmet materijalne i nematerijalne kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0%	342.655												342.655						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 0%		342.655	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	342.655	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	
Srednje nizak rizik																																							
1.	Dokumentarni akreditivi kod kojih isporuka ima ulogu kolaterala i drugi instrumenti za koje postoji mogućnost potpunog namirenja iz kolaterala													0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
2.	Neiskorišteni kreditni aranžmani s originalnim rokom dospijeća do jedne godine, koji ne mogu biti bezuslovno opozvani u bilo koje vrijeme bez prethodnog obavještanja kao i neiskorišteni kreditni aranžmani koji ne pružaju mogućnost automatskog otkaza zbog pogoršanja kreditne sposobnosti korisnika			298	3.263	1.744				0	49	1		0	0	0	298	3.213	1.743	0	0	0	0	60	643	349	0	0	0	0	30	482	349	0	860				
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 20%		0	0	0	298	3.263	1.744	0	0	0	0	49	1	0	0	0	298	3.213	1.743	0	0	0	0	60	643	349	0	0	0	0	30	482	349	0	860				
Srednji rizik																																							
1.	Izdati i potvrđeni dokumentarni akreditivi (koji ne predstavljaju stavku srednje niskeg rizika)													0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
2.	Jamstva i garancije (uključujući finansijske garancije, garancije za dobro izvršenje posla, carinske garancije i garancije za izmirenje poreza) i garancije koje nemaju svojstvo kreditnih supstutata			1.310	1.330	1.085	37.347			7	16	11	164	0	0	1.303	1.314	1.074	37.184	0	1	0	0	652	657	537	18.592	0	0	0	228	328	403	18.592	0	19.551			
3.	Neopozivi stand-by akreditivi koji nemaju svojstvo kreditnih supstutata													0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10		
4.	Neiskorišteni kreditni aranžmani (kupovina HOV, izdavanje garancija ili akcepta) sa originalnim rokom dospijeća dužim od jedne godine			50	135	1.842				0	0	10		0	0	0	50	135	1.831	0	1	0	0	25	68	916	0	0	0	0	12	51	916	0	979				
5.	Aranžmani u vezi s izdavanjem kratkoročnih obvezica (NIFs) i obnovljeni aranžmani pokrovljenosti nad izdavanjem srednjoročnih obvezica (RUFs)			0	0	0	0			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12		
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 50%		0	0	1.310	1.380	1.220	39.189	0	0	0	7	16	11	174	0	0	1.303	1.363	1.209	39.015	0	1	0	0	652	682	604	19.508	0	0	0	228	341	453	19.508	0	20.530		
Visoki rizik																																							
1.	Garancije koje imaju svojstvo kreditnih supstutata			1.008	1.220	406	12.295			20	3	1	11	0	0	988	1.217	405	12.285	0	1	0	0	988	1.217	405	12.285	0	0	0	346	608	304	12.285	0	13.545			
2.	Akcepti													0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15		
3.	Indosirane mjenice koje ne glase na drugu banku													0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16		
4.	Transakcije sa pravom na regres													0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17		
5.	Neopozivi stand-by akreditivi koji imaju svojstvo kreditnih supstutata	2.642												2.642	0	0	0	0	0	1	2.642	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18		
6.	Imovina kupljena na osnovu ugovora o direktnoj terminskoj kupovini													0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19		
7.	Ugovori o terminskim depozitima													0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20		
8.	Neplaćeni dio djelimično uplaćenih akcija i hartija od vrijednosti													0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21		
9.	Ugovori o prodaji i restituciji imovine													0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22		
10.	Ostale rizične vanbilasne obaveze													0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23		
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 100%		2.642	0	1.008	1.220	406	12.295	0					2.642	0	0	0	0	0	1	2.642	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13.543			
UKUPAN IZNOS PONDERISANIH VANBILANSNIH STAVKI		345.297	0	2.319	2.898	4.885	53.228	0					345.297	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34.933			

8. Rizik druge ugovorne strane

(Član 12.1. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Banka na 31.12.2016. godine nije bila izložena riziku druge ugovorne strane pa stoga ne objavljuje informacije o takvim izloženostima.

9. Operativni rizik

(Član 13.1. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

9.1 Informacije o izboru metoda koji banka koristi za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik

Operativni rizik je vjerovatnoća ostvarivanja gubitaka u poslovanju banke, usljed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, uključujući i neadekvatnu informacionu tehnologiju, zbog angažovanja lica izvan banke za obavljanje određenih poslova za banku, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja koji mogu izložiti banku gubitku, uključujući i pravni rizik.

Identifikacija, mjerenje, monitoring i kontrola operativnog rizika bliže su definisani internim aktima, Politikom i Procedurom upravljanja operativnim rizikom.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Sl.list Crne Gore", br. 38/11 i 55/12) za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik Banka koristi jednostavni metod. Potrebni kapital za operativni rizik izračunava se tako što se osnovica za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik, pomnoži sa koeficijentom 0,15 i dobijeni iznos uveća za 25%. Osnovicu za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik predstavlja prosjek neto kamatonosnih i neto nekamatonosnih prihoda za tri prethodne uzastopne poslovne godine.

10. Trajna ulaganja u kapital drugih pravnih lica

(Član 14. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Na dan 31.12.2016. knjigovodstvena vrijednost ulaganja u kapital drugih pravnih lica iznosila je EUR 4.703 hiljade, od čega se EUR 4.506 hilj. odnosi na ulaganje u kapital tri zavisna društva u kojima Banka, sa upravljačkim udjelom od 100%, ima kontrolu nad poslovanjem, a EUR 197 hilj. na ulaganja u kapital drugih pravnih lica, u kojima Banka nema ni značajan uticaj ni kontrolu.

Trajna ulaganja u kapital drugih pravnih lica predstavljaju vlasničke finansijske instrumente. U finansijskim iskazima Banke ova pozicija uključuje finansijska sredstva koja se drže za trgovanje i investicije u zavisna preduzeća.

Finansijska sredstva koja se drže za trgovanje su sredstva, odnosno hartije od vrijednosti u kojima Banka nema ni kontrolu ni značajan uticaj.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, se iskazuju po fer vrijednosti, odmjerenoj na osnovu kotiranih cijena na aktivnom tržištu (cijene dobijene sa berze ili sa drugog priznatog finansijskog tržišta), a ukoliko ne postoji aktivno tržište na osnovu fer vrijednosti odmjerenih tehnikama procjene.

Zavisna pravna lica predstavljaju ona pravna lica u kojima Banka ima udio u vlasništvu iznad 50%, ili više od polovine prava glasa, ili pravo upravljanja finansijskom, odnosno poslovnom politikom zavisnog preduzeća.

Banka u skladu sa MRS 27 "Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji" i Zakonom o bankama, kojim je definisano da se u konsolidovane finansijske izveštaje bankarske grupe ne uključuju podređeni članovi grupe čiji je bilans stanja manji od 1% bilansa stanja nadređenog člana grupe, sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje primenjujući metod "stavka po stavka", tako što se sabiraju iste stavke obaveza, sredstava, kapitala, prihoda i rashoda. Međusobna potraživanja i obaveze, međusobne transakcije i nerealizovani dobiti i gubici eliminišu se u potpunosti.

- Ulaganja u vlasničke finansijske instrumente, koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti, priznaju se po trošku ulaganja, umanjenom za eventualnu ispravku vrijednosti koja odražava smanjenje vrijednosti usljed nastalih gubitaka u poslovanju pravnog lica.
- Hartije od vrijednosti kojima se trguje predstavljaju hartije od vrijednosti koje se drže radi ostvarivanja dobiti po osnovu trgovanja u kratkom vremenskom roku. Hartije od vrijednosti kojima se trguje inicijalno se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, a na dan bilansa po tržišnoj vrijednosti. Svi realizovani i nerealizovani dobiti po osnovu prodaje, odnosno promjene tržišne vrijednosti ovih hartija od vrijednosti se priznaju u korist prihoda, odnosno na teret rashoda.
- Ulaganje u kapital zavisnih društava se iskazuje po istorijskom trošku ulaganja.

S obzirom na navedeno, Banka u svom portfoliju ima hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju i ulaganja u kapital drugih pravnih lica.

Struktura ulaganja na dan 31.12.2016. predstavljena je tabelom:

(000 EUR)	
Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	Knjigovodstvena vrijednost
Finansijska sredstva koja se drže za trgovanje	
HOV za trgovanje	20
HOV namijenjene prodaji	177
Ulaganje u kapital zavisnih društava	4.506
UKUPNO:	4.703

U 2016. godini nije bilo materijalno značajnih realizovanih dobitaka/gubitaka od prodaje ulaganja, kao ni gubitaka od obezvrjeđenja trajnih ulaganja u kapital drugih pravnih lica.

11. Izloženost riziku kamatne stope iz bankarske knjige

(Član 15. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

11.1 Priroda rizika kamatne stope i ključne pretpostavke korišćene za mjerenje izloženosti riziku kamatne stope (uključujući pretpostavke o ranoj naplati kredita i kretanju depozita po viđenju)

Banka je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik Banke, u uslovima čestih promjena kamatnih stopa i neravnomjerne ponude i tražnje kapitala, zahtijeva posebnu pažnju Banke. Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijene kredita u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa, sa jedne strane, i mogućnost smanjenja optimalne razlike između prosječnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa, sa druge strane.

Procedura za upravljanje rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti Banke je bazirana na ispunjavanju zahtjeva Centralne Banke Crne Gore, navedenih u „Odluci o minimalnim standardima za upravljanje rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke“ (“Sl.list Crne Gore”, br. 60/08) i njome su definisane odgovornosti sektora i službi zaduženih za upravljanje ovim rizikom. Naime, Služba upravljanja rizicima je odgovorna za praćenje i upravljanje rizikom kamatne stope u Banci i dužna je da mjerenje rizika kamatne stope vrši najmanje jednom mjesečno, a prema potrebi i u kraćim vremenskim intervalima, o čemu je u obavezi da blagovremeno izvještava menadžment Banke i ALCO. Banka je uspostavila sistem mjerenja rizika kamatnih stopa na bazi koga se mogu procijeniti efekti promjene kamatnih stopa na finansijski rezultat i ekonomsku vrijednost Banke. Mjerenje, izračunavanje i utvrđivanje rizika kamatne stope se vrši u Službi upravljanja rizicima.

U Banci se koriste sljedeće tehnike i modeli za mjerenje rizika kamatne stope:

1. GAP analiza;
2. Model simulacije neto prihoda;
3. Model mjerenja uticaja rizika kamatne stope na promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige na bazi standardizovanog kamatnog šoka.
4. Stres testovi.

12. Sekjuritizacija

(Član 16. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Banka trenutno ne obavlja sekjuritizaciju, pa stoga ove informacije ne objelodanjuje.

13. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

(Član 17. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Za potrebe ublažavanja kreditnog rizika, Banka koristi materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu. Instrumenti materijalne zaštite koje Banka primjenjuje obuhvataju sredstva obezbjeđenja u obliku finansijske imovine, koji se odnose prvenstveno na depozite primljene od privrednih društava i fizičkih lica i ostale instrumente materijalne kreditne zaštite: polisa životnog osiguranja, gotovina deponovana kod trećeg lica.

Katalogom kolaterala koji je Banka usvojila precizno su definisani instrumenti osiguranja naplate potraživanja i propisano je koje stvari i prava pod kojim uslovima Banka uzima u obzir prilikom analize i procjene kreditnog rizika dužnika, kao i minimalni prihvatljivi odnos visine duga i vrijednosti kolaterala po tipovima nepokretnosti, a sve sa ciljem sagledavanja ispunjenosti uslova za tretiranje kolaterala prvoklasnim, odnosno adekvatnim u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom ("Sl. list Crne Gore", 22/12 i 55/12 i 57/13).

Instrument nematerijalne kreditne zaštite koji Banka primjenjuje za ublažavanje kreditnog rizika su garancije. Banka priznaje garancije kao instrument nematerijalne kreditne zaštite samo ukoliko je strana koja pruža zaštitu dovoljno pouzdana, a ugovor o zaštiti je sprovediv u svim pravnim sistemima u kojima Banka posluje i pruža odgovarajuću sigurnost po pitanju nivoa postignute kreditne zaštite.